

ДИЈАСПОРА

2023

Важна напомена: Документ користите искључиво као помоћни документ приликом припреме предлога пројекта. Одговори Фонда за науку Републике Србије односе се на конкретно питање и подразумевају важење свих обавеза и услова дефинисаних у документу **Програм подршке сарадњи са српском научном дијаспором – Заједнички истраживачки пројекти (ДИЈАСПОРА 2023) - Акт о циљевима, начину реализације и условима финансирања пројекта**. Фонд за науку Републике Србије не сноси одговорност за погрешну интерпретацију одговора из овог документа.

Сви појмови употребљени у овом документу у мушком граматичком роду, обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Отворена врата – 22. март 2024. године

Р.бр.	Питање	Тема	Одговор
1.	Имам звање редовног професора и тренутно сам на плаћеном одсуству (до 1.јула 2024. године). Испуњавам све услове прописане Актом програма. Да ли је то што сам тренутно на плаћеном одсуству проблем (да будем руководилац пројекта који пријављујемо)?	Услови за Руководиоца пројекта	<p>Услов из члана 5. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023 дефинише обавезу да предложени Руководилац пројекта буде лице које је запослено, или ће бити запослено, у акредитованој НИО у Републици Србији за време трајања Пројекта, при чему запослење у тој НИО на месечном нивоу износи минимум 50% пуног радног времена за све време трајања пројекта.</p> <p>Уколико истраживач испуњава све дефинисане услове из члана 5. Акта програма, он може да буде предложени Руководилац пројекта.</p> <p>Руководилац пројекта мора бити месечно ангажован на пројекту минимум 30% пуног радног времена током целог трајања реализације пројекта. С обзиром на то, могуће је да предложени Руководилац буде на плаћеном одсуству у тренутку подношења предлога пројекта, међутим када пројекат крене са реализацијом, под условом да буде одабран за финансирање, Руководилац мора бити ангажован на пројекту минимум 30% пуног радног времена на месечном нивоу током целог трајања пројекта.</p> <p>Уколико лице због боравка у иностранству одсуствује у дужем временском периоду, и уколико дође до мировања радног односа (неплаћеног одсуства) који је закључен у НИО, ово лице губи могућност да у том периоду буде ангажовано на пројекту као Руководилац пројекта, или члан пројектног тима.</p>
2.	Да ли вођа тима из Дијаспоре може бити руководилац једног радног пакета?	Услови за вођу тима из дијаспоре	Могуће је да члан тима из дијаспоре буде координатор једног или више радних пакета. Одговорност Руководиоца и чланова пројектног тима је да договоре координацију радних пакета у односу на потребе пројекта.

Отворена врата – 22. март 2024. године

3.	Да ли захтев за минимум три члана тима подразумева да друга група пројектног тима може бити састављена од једног вође тима из дијаспоре и два истраживача?	Услови за чланове пројектног тима ван Републике Србије (Друга група)	Да, пројектни тим из друге групе може да се састоји од истраживача из дијаспоре који је вођа тима ван Републике Србије и два инострана истраживача који су запослени у истој НИО као и вођа тима из дијаспоре. Ово не искључује друге варијанте организовања пројектног тима.
4.	Да ли, у случају да не може да добије сагласност своје установе, колега који је планиран да из дијаспоре учествује као координатор, може да се учествује (буде пријављен) као спољни сарадник?	Учешће спољних сарадника на пројекту	Као спољни сарадници на пројекту могу бити ангажовани инострани истраживачи. Учешће иностраних спољних сарадника дефинисано је чланом 10. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Као инострани спољни сарадници могу бити укључени и технолози, инжењери, предузетници и други експерти који могу утицати на успех пројекта и имају више од 5 година релевантног искуства из теме области пројекта. Спољни сарадници немају права на новчану надокнаду за рад на пројекту, али се из средстава пројекта могу финансирати трошкови путовања и боравка у Србији зарад пројектних активности и размене знања.

Отворена врата – 22. март 2024. године

5.	<p>Да ли спољни сарадник може да буде професор факултета који ће до почетка пројекта отићи у пензију?</p>	<p>Учешће спољних сарадника на пројекту</p>	<p>Учешће иностраних спољних сарадника дефинисано је чланом 10. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Као инострани спољни сарадници могу бити укључени и технолози, инжењери, предузетници и други експерти који могу утицати на успех пројекта и имају више од 5 година релевантног искуства из теме области пројекта. Као спољни сарадници на пројекту могу бити ангажовани инострани истраживачи који ће током реализације пројекта отићи у пензију, односно који су у тренутку подношења предлога пројекта у пензији.</p> <p>Спољни сарадници немају права на новчану надокнаду за рад на пројекту, али се из средстава пројекта могу финансирати трошкови путовања и боравка у Србији зарад пројектних активности и размене знања.</p> <p>Уколико се планира учешће иностраних спољних сарадника на пројекту, образац F8 Letter of Consent for an External Collaborator, постаје део обавезне пројектне документације.</p>
6.	<p>Да ли уговор са домаћим партнером из привреде мора да буде на енглеском језику, или може и на српском?</p>	<p>Учешће домаћих и иностраних партнера из привреде на пројекту</p>	<p>Препорука је да Уговор буде састављен двојезично, на српском и енглеском језику, али може да буде и само на енглеском језику. У случају да је Уговор потписан на енглеском језику, а пројекат буде одобрен за финансирање, биће потребан превод судског тумача на српски језик. Уговор треба да буде потписан од стране овлашћених лица свих НИО Учесника пројекта и Руководиоца пројекта.</p>
7.	<p>Да ли је могућа набавка књига ако се у пројекту развија нова методологија (ТЛР1)?</p> <p>Уколико је један од резултата пројекта софтвер који се заснива на новој методологији, да ли је набавка рачунара дозвољени трошак?</p>	<p>Дозвољени и недозвољени трошкови</p>	<p>Набавка опреме, као и набавка стручне литературе за НИО из Републике Србије, на пројекту у оквиру програма ДИЈАСПОРА 2023 спада у категорију дозвољених трошкова. Водите рачуна да се приликом набавке опреме за потребе пројекта примењује Закон о јавним набавкама, те да је потребно да се консултујете са службом за јавне набавке у Вашој НИО, а у вези са поступком јавне набавке.</p> <p>Набавка опреме за НИО учесницу пројекта из иностранства није дозвољен трошак.</p>

Отворена врата – 22. март 2024. године

8.	Да ли је дозвољено у буџету предвидети трошкове слања узорка за карактеризацију у институцију истраживача из дијаспоре?	Дозвољени и недозвољени трошкови	Уколико је транспорт узорка у складу са потребама пројекта, можете овај трошак буџетирати у оквиру буџетске категорије Трошкови услуга и подизвођача.
9.	Да ли водећа СРО из Србије може да купи компјутерску опрему, тј. лап-топ рачунар за координатора из дијаспоре, и да ли такав трошак може приказати у буџету?	Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија	Набавка опреме за НИО учесницу пројекта из иностранства, а самим тим ни за чланове тима из друге групе није дозвољен трошак. Трошкови набавке опреме су дозвољени само за НИО учеснице пројекта из Републике Србије.
10.	До почетка пројекта очекује се да ће Руководилац и један члан тима преци у више звања. Како да се планира њихов хонорар?	Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија	Истраживач се пријављује са звањем које има у тренутку подношења предлога пројекта. Уколико до тренутка почетка реализације пројекта дође до промене звања истраживача, а Ваш пројекат буде одобрен за финансирање, о томе је потребно да обавестите Фонд за науку пре потписивања Уговора о финансирању научноистраживачког пројекта. У току периода реализације пројекта, промена звања истраживача не утиче на промену висине накнаде за датог истраживача.
11.	У обрасцу Ф1а, у оквиру дела 3.1b стоји: "Participants involved in each WP and their efforts are shown in the Gantt Chart. Lead participant and starting and end date of each WP are shown in table 3.1a.)". Како у гантограму представити ангажовање учесника у појединачним радним пакетима имајући у виду да је само предвиђена табела за укупни проценат ангажовања учесника на пројектима по месецима?	F3 Gantogram - Gantt chart	У образац гантограма се уносе ефективни месеци за све чланове пројектног тима појединачно, а у складу са месечним ангажовањем на пројекту. У овом обрасцу се не представља ангажовање чланова пројектног тима у оквиру одређених радних пакета. Приликом попуњавања пројектне документације, потребно је да се прате упутства, односно инструкције за попуњавање које су дате у самом документу, односно у Упутству за припремање и пријаву пројектата.

Отворена врата – 22. март 2024. године

12.	Да ли се истраживачи у звањима која нису редовни професор/научни саветник (нпр. истраживач сарадник и ванредни професор) воде да имају "permanent" или "fixed-term contract"?	F4 Applicant Info	Приликом попуњавања поља Employment status (permenent or fixed-term contract), потребно је да се консултујете са члановима пројектног тима, како бисте добили информацију коју врсту уговора имају у НИО, као и податак о датуму заснивања уговора и престанка њиховог важења, у случају да су истраживачи запослени на одређено време.
13.	Ако је звање вође тима из иностранства "Senior Academic Counsellor", да ли је у реду, као звање на српском, навести "научни саветник", јер је звање приближније научном него наставном звању?	F4 Applicant Info	За истраживаче из иностранства је битно навести тачно звање на енглеском језику, док приликом навођења звања на српском, потребно да наведете најприближније звање по прописима о високом образовању у Републици Србији.
14.	Како објаснити колегама из НИО партнеру из иностранства шта су "ПИБ (Tax Identification Number), Матични број (Registration ID number)"? Свака земља има свој систем идентификације, а регистрација (ID number) је веома општи појам.	F4 Applicant Info	Приликом попуњавања наведених поља, потребно је да се унесе регистрациони број НИО који се користи у држави у којој је НИО регистрована.
15.	За иностране НИО, шта је потребно да се унесе под ПИБ (Tax identification Number), и Матични број (Registration ID number)?	F4 Applicant Info	Видети одговор на питање број 14.
16.	Да ли Ф5 изјаву на српском потписују НИО из Србије а на енглеском из иностранства или образац НИО из Србије потписују на оба језика?	Ф5 Изјава НИО/SRO Statement	НИО учеснице пројекта из Републике Србије достављају попуњен, потписан и оверен образац Ф5 на српском језику, док НИО из иностранства достављају попуњен, потписан и оверен образац на енглеском језику. Приликом предаје предлога пројекта потребно је доставити онолико изјава Ф5 колико има НИО учесница пројекта.

Отворена врата – 22. март 2024. године

<p>17.</p>	<p>Један од координатора из дијаспоре, жели да учествује, али је његова институција не може да потпише сагласност јер у њој стоји за њих спорна реченица: "I hereby declare that we will provide the premises and equipment needed and will provide all conditions necessary for the realisation of project activities, if approved for financing."</p> <p>Да ли тај део текста може да се изостави (ако његовим учешћем није предвиђено коришћење лабораторије и опреме већ само експертиза) или евентуално напише конкретније наводећи конкретно која опрема, за шта и у којим радним пакетима користити (односно да ли форма уопште може да се мења у сагласностима са условима који би омогућили учешће колеге из дијаспоре)?</p>	<p>Ф5 Изјава НИО/SRO Statement</p>	<p>Текст у оквиру образаца обавезне пројектне документације није могуће мењати у овом тренутку.</p> <p>Уколико сматрате да је потребно, можете да нам, поред овереног и потписаног обрасца, доставите и изјаву партнерске институције написану у слободној форми, а коју ћете приложити приликом подношења пројектне пријаве у одељку Додатна документација.</p>
-------------------	---	------------------------------------	--

Отворена врата – 22. март 2024. године

18.	<p>Да ли је дозвољено предати предлог пројекта без заједничке изјаве свих учесника, а да она буде накнадно достављена? Постоји могућност да поједини учесници пројекта из дијаспоре не могу да добију одобрење своје НИО до 28.03. јер процедура добијања одобрења укључује неколико инстанци (факултет, па универзитет), а притом на пројекту је планирано учествовање истраживача из дијаспоре са различитих НИО.</p>	<p>F6 Joint statement of all participants (Заједничка изјава свих учесника)</p>	<p>Изјава Ф5 је део обавезне пројектне документације која се доставља приликом подношења предлога пројекта.</p> <p>Сви приспели Предлози пролазе административну проверу, која обухвата преглед документације поднете на Јавни позив, у смислу утврђивања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • благовремености поднетог Предлога у односу на рок одређен у објављеном Јавном позиву; • техничке исправности и потпуности документације Предлога, укључујући све прилоге, потврде и потписе; • испуњености општих услова конкурса дефинисаних у Јавном позиву у оквиру Програма, укључујући формално задовољење критеријума за Руководиоца пројекта, чланове Пројектног тима и НИО. <p>Током административне провере предлога пројекта, Фонд за науку може тражити додатна појашњења од Руководиоца пројекта.</p> <p>Предлог који не задовољава административну проверу, не упућује се даље у први степен евалуације.</p>
19.	<p>Да ли потписи могу бити електронски или морају бити „физички“?</p>	<p>F6 Joint statement of all participants (Заједничка изјава свих учесника)</p>	<p>Приликом предаје предлога пројекта, Фонду за науку се доставља скенирана пројектна документација у пдф формату, односно ексел формату, док је Руководилац у обавези да чува оригиналну документацију. На Руководиоцу је да одреди начин на који ће прикупити све тражене потписе. Препорука Фонда за науку је да сви потписници користе исту врсту потписа.</p>
20.	<p>Да ли може ова изјава да се приложи у два дела (НИО из Србије) и НИО из иностранства, у смислу да је попуњен на исти начин само потписан на једном са учесницима из иностранства, а на једном из Србије?</p>	<p>F6 Joint statement of all participants (Заједничка изјава свих учесника)</p>	<p>Изјаву Ф6 је потребно доставити као јединствен документ, с обзиром на то да она треба да садржи податке о свим НИО учесницама пројекта, као и податке о свим члановима пројектног тима на пројекту.</p>

Отворена врата – 22. март 2024. године

21.	Звања чланова из друге групе нису идентична онима која се користе у Србији и према упутствима из пројектне документације. Да ли да оставимо њихова звања или да покушамо да сведемо на приближно одговарајућа према нама?	F6 Joint statement of all participants (Заједничка изјава свих учесника)	У обрасцу Ф6, потребно је да за вођу тима из дијаспоре наведете научно звање или еквивалентно наставно звање које имају по прописима о високом образовању, према прописима државе у којој је запослен. Ова звања могу да се разликују од прописаних звања у Републици Србији. На остале чланове тима из друге групе се не односи услов да имају научно звање или еквивалентно наставно звање, према прописима државе у којој су запослени, те поље наведено за звање можете да оставите празно.
22.	Да ли је довољно да Етичку сагласност у пријави приложи само НИО која је предвиђена да буде носилац пројекта и у којој ће се радити са испитаницима (уз образложење зашто није приложена сагласност осталих НИО (могу бити добијене накнадно)?	Етички упитник и етичке сагласности	<p>У случају да, из оправданих разлога, не можете да добијете све сагласности до дана затварања Јавног позива, потребно је да приложите образложење НИО, потписано од стране Руководиоца пројекта и декана/директора, у коме ћете појаснити због чега немате дату сагласност и када очекујете да ћете је добити. Такође, Фонд за науку Републике Србије ће уважавати и уколико постоји само сагласност етичке комисије НИО која је носилац пројекта, а у предлогу пројекта и додатној документацији је потребно да се образложи која све документација је потребна и када ће бити достављена како би се истраживања обављала у складу са законом и процедурама које регулишу такву врсту истраживања. Пре потписивања уговора о финансирању пројекта, неопходно је прибавити и Фонду за науку доставити сву документацију у вези са етичким дозволама на пројекту.</p> <p>Уколико у истраживању на коју се односи етичка сагласност учествује више НИО, потребно је придобити сагласност етичких одбора свих НИО које учествују у истраживању.</p>

Отворена врата – 22. март 2024. године

23.	Да ли пројектни тим из Србије може да физички потпише документацију, а тим из Дијаспоре електронским путем?	Остала питања	Приликом предаје предлога пројекта, Фонду за науку се доставља скенирана пројектна документација у пдф формату, односно ексел формату, док је Руководилац у обавези да чува оригиналну документацију. На Руководиоцу је да одреди начин на који ће прикупити све тражене потписе. Препорука Фонда за науку је да сви потписници користе исту врсту потписа.
24.	Да ли је у реду да НИО из дијаспоре потпише документацију онлајн и пошаље пдф на који ћемо ми додати наше печате и потписе?	Остала питања	Видети одговор на питање број 23.
25.	Колеге координатора групе из иностранства обавестио ме је да је овлашћено лице за потписивање докумената, који се тичу подношења пријаве пројекта (F5 SRO Statement, F6 Joint statement of all participants и F9 Environmental and Social Risk Questionnaire), у његовој НИО, руководилац департмана (Head of Department). Да ли ће се документација потписана од стране овог лица сматрати исправном за учешће на позиву Дијаспора?	Остала питања	Пројектну документацију потписују овлашћена лица НИО у Србији и иностранству. Тако, уколико је руководилац департмана овлашћена особа да потписује пројектну документацију, не постоји сметња да то лице потпише обрасце Ф5, Ф6 и Ф9.

Отворена врата – 22. март 2024. године

26.	У случају да се одобри финансирање предлога пројекта кроз програм ДИЈАСПОРА 2023, да ли је обавезно да се потпише поднети модел уговора о реализацији пројекта, или је могуће накнадно мењати садржај уз одобрење Фонда?	Остала питања	<p>Уговор о реализацији пројекта је заједнички уговор који припремају и потписују Учесници пројекта између себе.</p> <p>Достављањем обрасца Ф6 Заједничка изјава/Joint statement of all participants, потврђује се да су сви учесници пројекта упознати са садржином и сагласни са моделом Уговора о реализацији пројекта.</p> <p>Овај Уговор се не подноси уз предлог пројекта.</p> <p>Уколико предлог пројекта буде одобрен за финансирање Руководилац пројекта је дужан да достави Уговор о реализацији пројекта који су потписали сви Учесници пројекта, а који ће бити саставни део Уговора о финансирању и реализацији научноистраживачких пројеката који се потписује са Фондом за науку Републике Србије.</p> <p>Уколико дође до потребе за изменом овог уговора, потребно је да о томе обавестите Фонд за науку.</p>
27.	Да ли је неопходно сада приложити модел уговора који ће бити написан између учесника на пројекту уколико буде одобрен?	Остала питања	Видети одговор на питање број 26.
28.	Да ли партнер може да буде научник из „другог” НИО који не жели да буде званично ангажован на пројекту, али жели да пружи експертску подршку пројекту?	Питања постављена током отворених врата	<p>Укључивање истраживача из Републике Србије у пројектни тим подразумева и укључивање НИО као учеснице пројекта, а у односу на то је неопходно попунити и доставити пројектну документацију.</p> <p>Уколико је реч о истраживачу из иностранства, он може бити ангажован на пројекту као члан пројектног тима (члан 9. Акта), што подразумева и укључење иностране НИО учеснице пројекта или као инострани спољни сарадник. За више детаља о укључивању спољног сарадника на пројекту, погледајте члан 10. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023.</p>

Отворена врата – 22. март 2024. године

39.	Да ли у Ф9 обрасцу у поље у које се уноси број запослених у НИО треба уписати и број запослених у НИО из иностранства?	Питања постављена током отворених врата	Одговор на питање погледајте у документу Отворена врата 8.3.2024 – Питања и одговори, који можете преузети на званичној интернет презентацији Фонда за науку Републике Србије, у оквиру секције Позиви у делу резервисаном за програм ДИЈАСПОРА 2023. Одговор се налази у питању под редним бројем 33.
30.	Да ли је потребно у оквиру bench fee специфицирати трошкове или само навести укупан износ?	Питања постављена током отворених врата	Одговор на питање погледајте у документу Отворена врата 8.3.2024 – Питања и одговори, који можете преузети на званичној интернет презентацији Фонда за науку Републике Србије, у оквиру секције Позиви у делу резервисаном за програм ДИЈАСПОРА 2023. Одговор се налази у питању под редним бројем 21.
31.	Уколико није могуће да сви учесници физички потпишу изјаву, већ колеге из иностранства потписују дигитално, да ли је важан редослед којим се потписује (на пример, да ли се мора прво физички потписати документ, скенирати и послати колегама на дигитални потпис)?	Питања постављена током отворених врата	Видети одговор на питање број 23.
32.	Уколико су колеге дигитално потписале документ али се један потпис не види на папиру, иако када се кликне на фајл појављује се сертификат да је потписано, да ли је то у реду?	Питања постављена током отворених врата	Фонд за науку није у могућности да у фази отвореног јавног позива процењује и даје мишљење о садржини пројектне документације. Сви приспели Предлози пролазе административну проверу, током које Фонд за науку може тражити додатна појашњења од Руководиоца пројекта. Предлог који не задовољава административну проверу, не упућује се даље у први степен евалуације. За детаље видети одговор под редним бројем 18.

Отворена врата – 22. март 2024. године

33.	Да ли је могуће смањити величину фонта у обрасцу Ф1а?	Питања постављена током отворених врата	У оквиру прве фусноте на насловној страни обрасца Ф1а дато је упутство која је најмања величина фонта (10pt).
34.	Да ли је препорука да се годишњи и завршни извештај наводе као Deliverables пројекта?	Питања постављена током отворених врата	Фонд за науку није у могућности да у фази отвореног јавног позива даје мишљење о садржини предлога пројекта.
35.	НИО из дијаспоре каже да нема матични број, само ПИБ. Да ли је у реду да у том случају поље за матични број оставимо празно?	Питања постављена током отворених врата	Видети одговор на питање број 14.
36.	У формулару Ф1а, шта подразумева колона Person-Monts у табели 3.1а?	Питања постављена током отворених врата	У наведеној колони је потребно да се унесе број ефективних месеци ангажовања на пројектним активностима у оквиру датог радног пакета за све чланове тима укључене у тај радни пакет укупно.
37.	Ако је у Формулару Ф9 на сва питања из табеле ETHICS ISSUES одговорено са не, да ли је етичка изјава потребна?	Питања постављена током отворених врата	Потребно је да се о овом питању консултујете са етичким одбором НИО. Етичка сагласност и друге дозволе достављају се уколико су примењиве на пројекат. Процена везана за етичке сагласности ће бити саставни део стручне евалуације предлога пројеката.
38.	Да ли у образац Ф4 носимо податке о НИО из иностранства?	Питања постављена током отворених врата	У оквиру обрасца Ф4, односно у оквиру стране SRO потрено је унети информације о свим НИО учесницама пројекта, па тако и НИО из иностранства.

Отворена врата – 22. март 2024. године

39.	Тренутно сам на текућем пројекту ИДЕЈЕ који се завршава крајем године. Конкуришем као Руководилац за овај отворени позив ДИЈАСПОРА, договор је са руководиоцем текућег пројекта да, уколико ДИЈАСПОРА крене пре завршетка текућег пројекта, мене замене неким другим чланом и моје ангажовање на текућем пројекту престаје. Да ли је ово у реду?	Питања постављена током отворених врата	Одговор на питање погледајте у документу Отворена врата 12.1.2024 – Питања и одговори, који можете преузети на званичној интернет презентацији Фонда за науку Републике Србије, у оквиру секције Позиви у делу резервисаном за програм ДИЈАСПОРА 2023. Одговор се налази у питању под редним бројем 29.
-----	--	---	--

*У случају да имате додатних питања или су вам потребна додатна појашњења, можете нас контактирати слањем питања на адресу dijaspora2023@fondzanauku.gov.rs, или се путем упитника регистровати за учешће на следећим отвореним вратима.